

Bezoekadres
Nieuwe Achtergracht 100
1018 WT Amsterdam

Postbus 2200
1000 CE Amsterdam
Telefoon 020 555 5405
ggd.amsterdam.nl

GGD Advies over Park Valley, Holland Park

Aan Mirjam Reijnen en Edwin Baas, gemeente Diemen
Van Henke Groenwold, senior adviseur Milieu en Gezondheid
Datum 15 januari 2024

Naar aanleiding van de bouwplannen bij Park Valley, Holland Park te Diemen werd een advies gevraagd aan GGD Amsterdam over geluid en gezondheid. In het gebied wil men woningen bouwen bij een geluidbelasting waarbij de maximale hogere waarde wordt overschreden. Daarbij wil men de dove gevel niet toepassen.

Vanuit het oogpunt van gezondheid is het voorstel om woningen zonder dove gevel te bouwen voor de GGD niet acceptabel. GGD Amsterdam adviseert meer maatregelen te nemen om de toekomstige bewoners te beschermen tegen het wegverkeersgeluid.

Geluid en gezondheid

Een hoge geluidbelasting is ongezond. Geluid heeft direct effect op lichaam en geest, maar ook indirect als mensen het geluid als ongewenst beoordelen. Geluidhinder kan leiden tot acute lichamelijke en psychologische reacties. Dat levert stress en een verhoogde bloeddruk op, en kan op den duur tot hart- en vaatziekten leiden. Dit proces kan ook ongemerkt optreden, bijvoorbeeld bij blootstelling aan geluid tijdens de slaap. Maar ook overdag is men zich vaak niet bewust van de negatieve effecten die geluid kan hebben. Geluid heeft invloed op de concentratie en op de kwaliteit van de slaap. Geluid van wegverkeer is in Nederland de belangrijkste bron van geluidhinder: ruim 9% van de volwassenen ondervindt thuis ernstige hinder door geluid van wegverkeer.

GGD Amsterdam vindt het belangrijk dat bewoners worden beschermd tegen de negatieve effecten van geluid op hun gezondheid. Een van de manieren om bewoners te beschermen is het ontwerpen van een stille zijde bij een woning. Daarom vindt de GGD het niet acceptabel om hier van af te zien bij deze woningen.

Keuze voor een stap 3 procedure

De gemeente Diemen heeft het voornemen om voor dit bouwplan gebruik te maken van de mogelijkheden die de Interimwet Stad-en-milieubenadering biedt om voor de geluidbelasting vanwege de Gooiseweg met een zogenaamd 'Stap 3-besluit' af te wijken van de maximale ontheffingswaarde uit

De Geneeskundige en Gezondheidsdienst Amsterdam is een onderdeel van de Gemeente Amsterdam

De GGD richt zich op alle inwoners van Amsterdam, Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn en Weesp

de Wet geluidhinder. Het is GGD Amsterdam niet duidelijk waarom gekozen wordt voor een stap 3 procedure. Stap 1 en stap 2 bestaan uit het vroegtijdig integreren van milieu en het zoeken naar oplossingen om de plannen te realiseren binnen de bestaande wet en regelgeving. Volgens de GGD is dat mogelijk en ook wenselijk, en is een stap 3 besluit niet nodig.

Bedoeling van de GGD richtlijn, onjuiste interpretatie

In de stukken wordt vermeld dat de GGD een dove gevel niet wenselijk acht, omdat bewoners dan geen ramen en deuren kunnen openen. De GGD-richtlijn medische milieukunde: Omgevingsgeluid en gezondheid is geschreven voor gebruik door GGD-medewerkers. Hierover is wat meer uitleg nodig.

De GGD is inderdaad van mening dat een dove gevel in principe geen wenselijke situatie is. De voorkeur van de GGD gaat uit naar het bouwen van woningen op rustige locaties, waarbij de advieswaarde van 48 dB wordt gehaald. Als dat niet op alle zijden mogelijk is, dan tenminste voor één zijde van een woning. Hiernaar is ook onderzoek gedaan, zie [QSIDE](#). Als zelfs dat niet mogelijk is, zijn kunstmatige oplossingen voor het creëren van een stille zijde een optie. Kunstmatige oplossingen werken waarschijnlijk minder goed dan een 'echte' stille zijde, die we ook wel een aangename zijde noemen (stil, schoon en groen), maar ze zijn beter dan niets. Hiernaar is een pilot onderzoek uitgevoerd in 2017. Uit dat onderzoek kwam naar voren dat mensen het prettig vonden om een loggia te hebben waarbij men kan kiezen delen van het glas weg te schuiven. Het dicht kunnen zetten van een balkon op een lawaaiige plek werd dus wel gewaardeerd. Een andere uitkomst van het onderzoek was, dat bewoners vaak weinig tot geen uitleg kregen over de voorzieningen. Zij gebruikten deze daardoor niet altijd op de juiste manier, en dat kan invloed hebben op de geluidhinder.

Standpunt GGD en advies

Bij Holland Park concludeert men dat een dove gevel ongewenst is volgens de GGD en het daarom niet van belang zou zijn om te voldoen aan de voorkeursgrenswaarde. Er staat: *'In de GGD-richtlijn voor omgevingsgeluid wordt een dove gevel vanuit gezondheidsoogpunt als ongewenst beschouwd vanwege de beperking van de spui Mogelijkheid en de beperking van de keuzevrijheid van bewoners om een raam open te zetten. Het op natuurlijke wijze kunnen ventileren van een woning door indien gewenst een raam of deur open te zetten wordt gezien als comfortabel en gezond. Bij toepassing van dove gevels, vliesgevels of anderszins afgeschermd gevelgedelen/vensters hebben de bewoners aan de zijde van de Gooise-weg die keuzevrijheid niet of in beperkte mate.'*

Dit is niet de juiste uitleg van het standpunt van de GGD. Het advies van de GGD is te bouwen op rustiger locaties en niet langs drukke wegen, en te proberen om te voorkomen dat een dove gevel nodig is. Helaas is dat vaak niet mogelijk bij gebrek aan ruimte. Juist bij hogere geluidbelastingen is het belangrijk bewoners zoveel mogelijk te beschermen tegen de ongewenste effecten van lawaai. Allereerst door bron- en overdrachtsmaatregelen, en als dat niet kan of onvoldoende helpt, gebouw gebonden maatregelen. Dit lukt beter in ruimere woningen. De voorkeur van de GGD gaat daarom uit naar tweezijdig georiënteerde woningen, zodat woningen een echte stille gevel kunnen krijgen. Als dat niet mogelijk is, bouw dan ruime woningen aan de geluid belaste kant, zodat er ruimte is voor bijvoorbeeld een verglaasde loggia of een vliesgevel om het geluid te weren. Het is daarbij mogelijk om delen zo te ontwerpen dat ze open en dicht gedaan kunnen worden. Daarbij is het belangrijk ervoor te zorgen dat de maatregelen goed worden uitgevoerd en uitgelegd aan de bewoners.

Het bouwen van woningen zonder stille zijde (natuurlijk dan wel kunstmatig) is wat de GGD betreft onacceptabel.

De GGD adviseert:

- Zorg liefst voor reductie van invallend geluid bij een te openen geveldeel van de slaapkamer, zodat bewoners kunnen slapen met een geopend raam of deur.
- Bij het toepassen van een loggia of vliesgevel kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid deze te ontwerpen met te openen delen.
- Wanneer door het stap 3 besluit de dove gevel niet verplicht is, kan toch op verschillende manieren gezorgd worden voor zoveel mogelijk geluidreductie in de situatie met geopend raam. In voorliggend plan gebeurt dat al ten dele, de GGD adviseert te onderzoeken of er nog extra mogelijkheden zijn om de geluidbelasting nog verder te verminderen.
- Een verlaging van het geluidniveau ter plaatse van een te openen raam of deur heeft altijd zin, ook wanneer de voorkeursgrenswaarde niet wordt gehaald. Een verlaging met 3 dB van het geluidniveau zorgt voor een halvering van het geluid, dus ook een aantal dB's verminderen is merkbaar voor de bewoners en zal een positief effect op de gezondheid hebben.
- Een laag te openen slaapkamerraam achter een borstwering bij het balkon is een voorbeeld om toch de mogelijkheid te geven stil te spuien in de nacht.

Algemene GGD adviezen bij woningbouw:

- Maak woningen aan drukke wegen met een hoge geluidbelasting niet al te klein, bijvoorbeeld minimaal 60 m². In dat geval is er meer ruimte binnen de appartementen voor kwalitatieve oplossingen om het geluid te weren.
- Bouw woningen op de meest geluid belaste plekken niet voor de meest kwetsbare groepen (lage inkomens). Vaak komen mensen met hogere inkomens op de betere plekken terecht, en vergroot dat de verschillen in gezondheid tussen arm en rijk die er toch al zijn.
- De GGD adviseert bij de bouw van woningen een afstand aan te houden van 150 m van een snelweg en 50 meter van een weg met meer dan 10.000 motorvoertuigen per etmaal. Daarmee wordt de meeste gezondheidsschade door uitlaatgassen van verkeer voorkomen. (Overigens zijn er nog wel gezondheidseffecten aangetoond op grotere afstand van drukke wegen, het sluit dus niet elke gezondheidsschade uit.)